

V.7.2 Výtvarná výchova

V.7.2.1 1. stupeň

V.7.2.1.1 Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ve výtvarné výchově se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného a literárního umění.

Výuka je realizována v 1. až 3. ročníku v jednododinové týdenní dotaci, ve 4. a 5. ročníku v dvouhodinové.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří oblastí:

rozvoj smyslové citlivosti – vnímání reality jednotlivými smysly a vliv těchto zkušeností na vlastní tvorbu,

uplatňování subjektivity – vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretace výtvarných prvků,

ověřování komunikačních účinků – vizuálně obrazná vyjádření, hledání možností pro vlastní tvorbu

V oblasti jsou integrována průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Do výuky zařazujeme takové aktivity a činnosti, které vedou k pochopení umění jako specifického způsobu poznání světa a jako svébytného prostředku komunikace.

Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení výtvarného prožitku a fantazie. Vytváříme pro ně bezpečné prostředí, které vede k uvědomování si sebe samého, k svobodnému projevu vlastního názoru, k argumentaci, k diskuzi, k pochopení názoru druhého.

Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní tvůrčí nápady a náměty. Vedeme je k samostatnosti.

Nabízíme různé způsoby užití materiálu a vybavení, v co nejširší míře, které má škola k dispozici.

Vytváříme podmínky k dodržování zásad hygieny při jednotlivých výtvarných činnostech. Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví i zdraví spolužáků.

Zařazujeme metody aktivního učení, kterými žáci snadněji uchopí nové poznatky z oblasti umění a kultury. Podporujeme a podněcujeme využívání digitálních technologií k tvorbě kreativního obsahu jako prostředku sebevyjádření.

Zařazujeme do výuky s pomocí digitálních zařízení informace a data z uměleckého života. Doplňujeme ji o návštěvy výstav a besed s odborníky.

Užíváme i modelových situací k tréninku norem chování při kulturních akcích.

Vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace i hodnocení).

Učíme je přijímat rozličné role ve skupině při třídních uměleckých miniprojektech. Vytváříme kritéria hodnocení dětských výtvorů ve spolupráci s žáky tak, aby dokázali ocenit práci vlastní i druhých.

Do výuky vnášíme místní, regionální i národní tradice, stejně jako aktuální dění v obci, v regionu, ve společnosti z oblasti kultury. Žákovská díla využíváme k výzdobě školy, kterou aktuálně obměňujeme.

Umožňujeme zájemcům zúčastnit se výtvarných soutěží, přehlídek a akcí tak, aby se mohli umělecky projevit.

V.7.2.I 2 Spojení oborových a životních dovedností

Výstupy za jednotlivá období

A. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **komunikaci**

- Jednoduše formuluje svůj názor na umění kolem sebe.
- Vyjadřuje verbálně nebo neverbálně působení umění na svou osobu.
- Využívá vyjadřovací prostředky umění (kresba, malba, modelování,...)
- Jednoduše vyjadřuje svůj názor na různé druhy umění.

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **komunikaci**

- Zaujímá stanovisko k umění a zdůvodňuje ho.
- Klade otázky k umělecké oblasti, jež ho zaujala.
- Vyjadřuje se k uměleckým podnětům.

B. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v řešení problému

- Připouští různé možnosti prožívání umění.

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **řešení problému**

- Diskutuje o prožitcích a přijímá jiný názor.
- Pátrá po příčinách rozdílného přístupu k umění.

C. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **pracovních dovednostech**

- Vyvozuje pravidla a zásady hygieny při styku s uměním.
- Dodržuje doporučené postupy při tvorbě výtvarného díla.

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **pracovních dovednostech**

ŠVP pro ZV Klíč k dalšímu vzdělávání i k životu

*Oddíl V. Učební osnovy, kapitola V.7.2 Výtvarná výchova, část V.7.2. I - 1. stupeň
Základní škola Františka kardinála Tomáška Studénka, příspěvková organizace*

- Dodržuje dohodnutá pravidla a hygienické zásady při styku s uměním.
- Dodržuje získané postupy tvorby výtvarného díla.

D. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **učení se**

- Rozšiřuje okruh svých poznatků v oblasti výtvarného umění.
- Věci kolem sebe posuzuje nejen z praktického, ale i uměleckého hlediska.
- Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **učení se**
- Třídí nové poznatky získané ve výtvarné výchově.
- Rozpoznává základní oblasti výtvarného umění.

E. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **sociálně personálních dovednostech**

- Přijímá roli ve skupině při společné tvorbě.
- Vědomě využívá relaxační funkci umění.

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **sociálně personálních dovednostech**

- Hodnotí význam svého výkonu, který ovlivní výsledek práce celé skupiny.
- Přijímá umění jako součást života společnosti.

F. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **občanských dovednostech**

- Podílí se na kulturním dění ve městě.
- Vysvětluje tradice – Vánoce, Velikonoce, apod. (tradice obce).

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **občanských dovednostech**

- Podle svých možností se účastní kulturního dění ve škole.
- Uvádí příklady národních tradic, vysvětluje jejich význam.

G. Žák 3. ročníku ve Výtvarné výchově v **digitálních kompetencích**

- S pomocí využívá vhodná digitální zařízení a aplikace pro různé výtvarné techniky.
- Seznamuje se s digitálními zařízeními a aplikacemi sloužícími k výtvarné tvorbě.

Žák 5. ročníku ve Výtvarné výchově v **digitálních kompetencích**

- Využívá digitální prostředky k tvorbě a úpravě výtvarného obsahu.
- Dodržuje pravidla bezpečného používání digitálních zařízení a aplikací.

V.7.2.I 3. Rozdělení do jednotlivých ročníků

Co by měl umět žák, když umí Výtvarnou výchovu

1. ročník

- Při tvorbě rozpoznává a vyjadřuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje přitom v plošném uspořádání linie, tvary, barvy, objekty a další prvky.
- Určuje základní barvy.
- Všímá si rozdílů při vnímání událostí různými smysly.
- Ilustruje děj, např. pohádky.

2. ročník

- Při tvorbě vyjadřuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje přitom v plošném i v prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky.
- Určuje podvojně barvy, teplé a studené barvy.
- Všímá si rozdílů při vnímání událostí různými smysly, své pocity sděluje.
- Ilustruje děj a charakteristiku postav.

3. ročník

- Při tvorbě vyjadřuje své vlastní zkušenosti, v plošném i v prostorovém uspořádání uplatňuje linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky i jejich kombinace.
- Svou práci hodnotí, zdůvodňuje svůj způsob zpracování.
- Využívá relaxační funkci výtvarného umění, a tím umocňuje svůj prožitek.
- Experimentuje se základními barvami.
- Vyjadřuje rozdíly při vnímání reality, fantazie různými smysly a volí vhodné výtvarné prostředky.
- Ilustruje jednoduchý příběh.

4. ročník

- Zaznamenává prvky a prostředky v plošném, objemovém a prostorovém vyjádření, projevuje vlastní zkušenosti.

- Plánuje si kompozici své výtvarné práce, postupuje od detailů k celku.
- Zdůvodňuje svůj výběr (technika, materiál...) a sděluje stanovisko k němu.
- Rozpoznává symetrii a asymetrii podle osy souměrnosti.
- Porovnává různá zpracování výtvarných děl, formuluje k nim s pomocí učitele otázky.
- Využívá nabídku k účasti na kulturních akcích pořádaných ve škole, ve městě.

5. ročník

- Prvky třídí a užívá v plošném, objemovém a v prostorovém uspořádání i ve vztahu k lidskému tělu.
- Plánuje si kompozici své výtvarné práce, kombinuje jednotlivé prvky vzhledem k celku na základě osobitého vnímání.
- Zapojuje obsah svého díla do komunikace v sociálních vztazích.
- Při dekorativních a prostorových pracích užívá symetrii a asymetrii.
- Nechává se inspirovat různými výtvarnými díly.
- Vědomě využívá výtvarné umění k relaxaci, diskutuje o svých prožitcích, toleruje prožitek druhých.
- Aktivně se zapojuje do akcí pořádaných školou, podílí se na práci skupiny, třídy – výtvarná aukce, Ekojarmark, Školní akademie.
- Ke své tvorbě užívá současné metody výtvarného umění i digitálních prostředků.

Generalizace	Ročník	Učivo	Průřezové téma	Poznámka
Umění obohacuje vnitřní svět člověka a přispívá k pochopení světa.	1.	základní barvy, linie, čára, přírodní materiály, modelína, tuš, skládání, mačkání ,modelování		
	2.	otiskování, podvojně barvy, studené a teplé barvy, modurit, plocha, koláž, vodová a temperová barva, malba, přehýbání, stříhání, doprava, životní prostředí	EVVO – Lidské aktivity a problémy ŽP	
	3.	kontrast, harmonie, frotáž, kresba, zhušťování a zředování čar, modelovací hmoty, rytmické řazení prvků, prostor, uhel, trhání, vytrhávání, lidská postava, tiskátka, stavebnice, makety		
	4.	figura, kresba, akvarel, rudka, sádra, plasty, textil, vyklápění papíru, portrét, život dětí v jiných zemích	EGS – Evropa a svět nás zajímá	
	5.	keramická hlína, vlna, komiks, portrét, vitráž, fotografie, reklama, kompozice		

Umění je radost, kterou člověk dává sobě i druhým.	1.	malíř, hračka, maňásek		
	2.	loutka, marioneta		
	3.	výstava, ilustrace, ilustrátor, socha		
	4.	výtvarná díla, regionální památky, krajina, plastika, stavba		
	5.	galerie, mandala, atelier, volné a užité umění, zátiší, sousoší, busta, marioneta, architektura, Den Evropy	EGS – Objevujeme Evropu a svět	